

USAID
ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО НАРОДУ

Новий закон про банкрутство: ідеологія та основні новели

Валентина Данішевська
Директор Центру комерційного права

Київ, вул. Круглоуніверситетська 13
Тел. 38 044 490 65 75
www.commerciallaw.com.ua

Чим викликана необхідність у законодавчих змінах?

Україна за показником “закриття бізнесу” посіла неприпустимо низьке

157 місце серед **185** країн світу

(дослідження Світового банку і Міжнародної фінансової корпорації “Ведення бізнесу” 2013)

Фактори, які негативно впливають на цей показник:

- часові та фінансові витрати, пов’язані з процедурами банкрутства;
- низький показник індексу стягнення у процедурі банкрутства.

Загальний рейтинг

9. Грузія
112. Росія
133. Камбоджа
134. Танзанія
- 137. Україна**
138. Філіппіни

Врегулювання неплатоспроможності

53. Росія
81. Грузія
155. Киргизія
156. Домініканська республіка
- 157. Україна**
158. Суринам

Недоліки діючого законодавства про банкрутство

- Занадто тривала процедура – від 3 до 10 років.
- Висока вартість: до 42% вартості майна боржника.
- Низька ефективність: сума відшкодування кредитору до 8,7%.
- Вигідне переважно недобросовісним боржникам.
- Сприяє існуванню неплатоспроможних та збиткових підприємств.

Особливості українського суспільства, які впливають на зміст реформ

- Ставлення до корупції як до «допустимого гріха»
- Неповага до закону
- Недовіра до інститутів держави, судів та схильність до неформального вирішення проблем
- Стереотип пріоритету державної власності (як наслідок – гіпертрофований державний сектор
- Неповага до права приватної власності (відповідно – продебіторська спрямованість попереднього закону)

*Звіт за результатами дослідження
«Державна політика та законодавство про регулювання сфери
неплатоспроможності» див. на сайті Центру комерційного права.
<http://www.commerciallaw.com.ua>*

Реформа законодавства про банкрутство

НОВА РЕДАКЦІЯ (набрала чинності 19.01.2013)

Закон “Про внесення змін до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (№4212-VI від 22 грудня 2011р.).

Закон “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виконання господарських зобов'язань” (№5405-VI від 02 жовтня 2012р.).

ЗАКОНОПРОЕКТИ

Проект Закону “Про внесення змін до деяких законів України з питань банкрутства” (№0883 від 12.12.2012, Кабінет Міністрів України).

Основні новели

- Встановлення більш коротких строків
- Мінімізація видатків на проведення процедури банкрутства
- Пріоритет продажу працюючого бізнесу боржника перед продажем майна частинами
- Збалансований захист інтересів усіх учасників (боржника, незабезпечених кредиторів, забезпечених кредиторів)
- Зміна статусу арбітражних керуючих (з підприємців на представників вільної професії)
- Створення системи забезпечення добросовісної поведінки в процесі
- Узгодження виконавчого провадження та банкрутства
- Транскордонне банкрутство

Скорочення процедури

1. 115 днів на процедуру розпорядження майном (в т.ч. на розробку плану санації)
2. 6+12 місяців на процедуру санації
3. 12 місяців на процедуру ліквідації

Ліквідаційна процедура

Стаття 37. Постанова про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури

1. У випадках, передбачених цим Законом, господарський суд у судовому засіданні за участю сторін приймає постанову про визнання боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру строком на дванадцять місяців.

Стаття 40. Функції господарського суду в ліквідаційній процедурі

3. Ліквідатор (ліквідаційна комісія) виконує свої повноваження до завершення ліквідаційної процедури в порядку, встановленому цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 45. Черговість задоволення вимог кредиторів

6. У разі якщо на момент закінчення строку ліквідації залишилися непроданими активи боржника і негайний продаж матиме наслідком істотну втрату їх вартості, ліквідатор передає такі активи в управління визначеній господарським судом юридичній особі, яка зобов'язана вжити заходів щодо продовження погашення заборгованості кредиторів боржника за рахунок отриманих активів.

Здешевлення процедури

1. Мінімізація видатків на проведення процедури продажу майна (скасування обов'язкового проведення оцінки майна боржника)
2. Врегулювання питання оплати послуг арбітражного керуючого та контроль за його видатками
3. Скорочення загальної тривалості процедур

Підвищення ефективності

1. Удосконалення процедури виявлення кредиторів (інформація про порушення провадження у справі про банкрутство розміщується в мережі Інтернет);
2. Забезпечення прав конкурсних кредиторів, які пропустили строк, встановлений для звернення із вимогами
3. Продаж майна через аукціон

Кредитори, що пропустили строк

Стаття 7. Судові процедури, які застосовуються щодо боржника

4. Боржник, щодо якого були застосовані судові процедури банкрутства, вважається особою, що не має неврегульованих грошових зобов'язань.

Стаття 17. Розгляд позовних вимог конкурсних кредиторів до боржника

3. Якщо позивач не звернувся у тридцятиденний строк з дня офіційного оприлюднення оголошення про порушення справи про банкрутство із заявою про визнання його грошових вимог до боржника у справі про банкрутство, суд, який розглядає позовну заяву, після закінчення тридцятиденного строку з моменту офіційного оприлюднення поновлює позовне провадження та відмовляє у задоволенні позову.

Стаття 23. Виявлення кредиторів та осіб, які мають бажання взяти участь у санації боржника

1. Конкурсні кредитори за вимогами, які виникли до дня порушення провадження у справі про банкрутство, зобов'язані подати до господарського суду письмові заяви ... протягом тридцяти днів від дня офіційного оприлюднення оголошення ...

... Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає.

4. Особи, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними кредиторами, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі.

Збалансований захист інтересів усіх учасників та створення системи їх добросовісної поведінки в процесі

1. Стимулювання активної участі боржника в процедурах розпорядження майном, підготовки плану санації (в іншому випадку – перехід до менш бажаної для боржника процедури ліквідації)
2. Неможливість маніпулювати оголошенням про порушення провадження у справі про банкрутство (автоматичне розміщення оголошення через мережу Інтернет)
3. Розширення прав забезпечених кредиторів під час узгодження планів санації, мирових угод
4. Скасування особливостей банкрутства відсутнього боржника

Розрахунки з поточними кредиторами

Стаття 19. Мораторій на задоволення вимог кредиторів

5. Дія мораторію на задоволення вимог кредиторів не поширюється на вимоги поточних кредиторів;

Стаття 28. Введення процедури санації боржника

12. Процедура санації боржника припиняється достроково в разі невиконання умов плану санації та/або в разі невиконання поточних зобов'язань боржника, у зв'язку з чим господарський суд визнає боржника банкрутом і відкриває ліквідаційну процедуру.

Стаття 38. Наслідки визнання боржника банкрутом

1. З дня прийняття господарським судом постанови про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури:

...вимоги за зобов'язаннями боржника, визнаного банкрутом, що виникли під час проведення процедур банкрутства, можуть пред'являтися тільки в межах ліквідаційної процедури протягом двох місяців з дня офіційного оприлюднення повідомлення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури. Зазначений строк є граничним і поновленню не підлягає. Кредитори, вимоги яких заявлені після закінчення строку, встановленого для їх подання, або не заявлені взагалі, не є конкурсними, а їх вимоги погашаються в шосту чергу в ліквідаційній процедурі;

Зміна статусу арбітражного керуючого та контроль за його діяльністю

1. Встановлення для арбітражних керуючих статусу представників вільної професії
2. Допуск до професії - через систему автоматизованого незалежного тестування
3. Спільний контроль Державного органу з питань банкрутства та представників професії за діяльністю арбітражних керуючих
4. Забезпечення автоматизованого розподілу справ між арбітражними керуючими
5. Запровадження страхування професійної відповідальності

Очікування

Результатом реформування має стати:

- ✓ *досягнення балансу інтересів кредитора та боржника шляхом забезпечення послідовного дотримання принципу невідворотності, швидкості та повноти виконання контрактів;*
- ✓ *забезпечення пріоритетності збереження бізнесу (а не власника);*
- ✓ *створення системи попередження недобросовісної поведінки та фіктивного банкрутства.*

Дякую за увагу !
Всім смачної кави!

